

CERVELLÓ
PRIMAVERA 2018
NÚMERO 23

S AU LL Ó

1è FESTIVAL DE CINEMA
Cinema Natura Cervelló

RETALLS D'HISTÒRIA
Les campanes de l'església de
sant Esteve de Cervelló

Record de
DOLORS CANALS

25 ANYS DE FOC A CERVELLÓ
Diablers de Cervelló,
Encaputxats Diabòlics

PRESIDENT DE SEGLE NOU
Jaume Pons i Domènech

HA CORDINAT AQUEST NÚMERO:
L'equip de Segle Nou

DISSENY I MAQUETACIÓ:
Jaume Pons i Domènech

HAN COL-LABORAT EN AQUEST NÚMERO:

ELISABET BALDOVÍ

ROC CHECA

SARA GENOVART

MARIA FERRER

ANTONI MONFORTE

ROSA MONFORTE

GEMMA NOGUEROLAS

ADRIÀ PASQUAL

JAUME PONS

ANNA MARIA SÁNCHEZ

ALBERT RACAJ

M. DOLORS ROIG

FOTO PORTADA:
Jaume Pons

EDITA:
SEGLE NOU
Santa Anna, 1 l'Ateneu
08758 Cervelló
artipons@gmail.com

IMPRIMEIX:
ARCO
cardedeu@graficasarco.es
Carretera Dorrius, 48
08440 Cardedeu

SAULÓ núm 23 (IXany) primavera 2018
Reservats tots els drets.

S'autoritza la reproducció de treballs d'aquesta publicació sempre que se'n esmenti la procedència.

© dels textos i les il·lustracions:
els autors corresponents.

Tiratge: 250 exemplars.

La revista SAULÓ i Segle Nou no es fan necessàriament responsables de totes les opinions expressades pels seus col·laboradors.

DISTRIBUCIÓ GRATUÏTA
Diposit Legal B-23.175-2011

Una valenta rosa groga

Per, Jaume Pons i Domènech

El dia 14 de maig passat a la tarda, el dia que després de més de 200 dies sense President, l'ara ja Molt Honorable Quim Torra i Pla, fou investit el 131è President de la Generalitat de Catalunya -Quim Torra és un home que no ha estat en una primera línia de la política, és un intel·lectual amb un bagatge cultural extensíssim, la qual cosa ens congratula especialment i des d'aquestes humils ratlles li desitjo molta sort i l'encoratjo a ser ferm en les conviccions i just en les decisions-; doncs com us deia, estava prenent cafè al saló de la casa de la Gemma i d'en Carles, mentre debàtiem estratègies culturals de cara a la propera fira de Cervelló. El saló de la casa permet unes magnífiques vistes al primorós jardí del davant, ple de flors i d'arbres, amb una gespa exquisidament cuidada. Pels volts de les set de la tarda, de sobte el cel és començar a tapar d'uns núvols grisos amenaçadors i l'esplèndid sol de tarda de primavera que lluia feia uns instants mutà en penombra i un ruixat curt però intens acompanyat d'un vent de gregal que bufava a ratxes va posar en dansa tot el jardí. L'estrepit del vent i la pluja ens vàrem treure de les nostres disquisicions i vàrem restar l'estona que durà el xàfec, embadalits amb l'espectacle que ens oferia la primavera. Abans no hi havia prestat atenció, davant meu hi havia plantat un roser encara jove, que lluia una preciosa i pletòrica rosa groga oberta en tota la seva esplendor; el vent i la pluja la feien anar d'un cantó a l'altre, com una debanadora i les tendres branques que l'aguantaven varen mantenir-se fermes el temps que durà el temporal. Al cap d'una estona el cel s'aclarí i el sol, ja més baix, daurà tot l'ambient i la rosa

grogua perlada de gotes de cristal·lina aigua de maig, resplendia orgullosa, desfiant, amb un color encara més intens i malgrat que les batzegades del gregal es mantenia ferma, no havia perdut ni un sol pétal. Afortunadament sempre m'acompanya la meva inseparable càmera fotogràfica i no vaig poder estar-me d'immortalitzar aquella bellesa. M'hi vaig acostar i vaig adonar-me que, encara tancades, una munió de petites poncelles estaven deleroses d'escalar en el moment que la vella rosa groga comences a marcir-se, i que mentre el roser estigues ben cuidat i tractat amb amor i respecte, les roses floririen i floririen i el roser aniria creixent i creixent i any rere any podríem gaudir d'aquella esplendorosa bellesa.

Sempre he pensat que el millor lloc de les flors és romandre a la seva planta i les roses grogues en particular tenen unes espines que no permeten mans barroeres i maldestres; en sentir-se amenaçades fan servir l'única forma de defensa de la qual els ha dotat la natura: tenen unes espines a la tija que punxen, és millor tractar-les amb respecte i admiració.

El color groc d'aquella rosa és un color valent, difícil, persistent, color del qual defugen els covards; un color pletòric de vida i símbol de llibertat manllevada. He volgut compartir, ni que sigui una mica aquell magnífic moment que vaig immortalitzar amb la meua càmera, amb la reproducció d'aquella imatge captada aquell 14 de maig i fent-la servir per il·lustrar la portada del Sauló que teniu a les mans, ensems retre un homenatge a totes les flors grogues que inunden carrers, places, jardins, balcons i terrasses del nostre petit país.

Ja tenim aquí el nostre festival de cinema!

Per, Roc Checa

L'article d'aquest número de la revista *Sauló* dedicat al cinema em fa especial il·lusió. Han estat llargs mesos preparant aquest esdeveniment audiovisual.

Us presento el **Festival de Cinema Natura de Cervelló**. Un festival amb una filosofia molt clara, el respecte al medi ambient. Per això les pel·lícules seleccionades i els curtsmetratges que entren a concurs giren al voltant d'aquest amor a la naturalesa i la denúncia de l'acció humana contra el planeta.

Divendres 1 de Juny, el dia de l'obertura del Festival es projectarà *Into the wild* (Sean Penn, 2008), basada en un fet real, en Christopher McCandless després de graduar-se a la Universitat, decideix deixar la seva vida acomodada per viure aventures envoltat de naturalesa.

Dissabte 2 de juny projectarem la pel·lícula *Captain Fantastic* (Matt

Ross, 2016) on un excèntric pare (Viggo Mortensen) de sis fills, viuen en un bosc allunyats de la civilització.

Diumenge 3 de Juny, el dia de la cloenda, es lliuraran els premis als millors curtsmetratges del festival i un premi al reconeixent a Francesc Mauri per la seva trajectòria i la feina de divulgació de valors mediambientals i de sostenibilitat. Per acabar projectarem *Hijos de la tierra* (Patxi Uriz y Axel O'Mill, 2014) el documental mostra, a través de diferents testimonis, el respecte i el vincle amb la terra i el que ella ens dona en forma de medicina. Va guanyar el premi Goya al millor documental l'any 2014.

Els 8 curtsmetratges que han estat seleccionats per al concurs de curtsmetratges es projectaran entre divendres i dissabte. Hi ha molta varietat de gèneres: la ficció, el documental i l'animació són presents en aquesta selecció de curtsmetratges catalans i internacionals. El jurat oficial del festival el componen en Xavier Duràn, periodista científic de TV3, la Judit Vallverdú, guionista i productora de cinema, i en Jaume Pons, dissenyador gràfic, fotògraf i president de l'entitat cultural Segle Nou. Aquest jurat escollirà el millor curtsmetratge del festival. El públic també podrà dir la seva mitjançant el premi del públic; votant el curt que més li agradi al final de la projecció.

blic; votant el curt que més li agradi al final de la projecció.

El spot oficial del festival, ambientat en els anys 80, mostra la recerca que fa una nena cervellonina sobre un element màgic. Reconixerem indrets del poble on la natura, la història i el patrimoni hi són molt presents.

Si voleu més informació entreu al web www.cinemanaturacervello.com, al Facebook i a Instagram. Aquest festival l'organitza l'Ajuntament de Cervelló i la productora Inlens Media.

Només em queda desitjar-vos que gaudiu d'aquest primer Festival Cinema Natura de Cervelló, de la natura que ens envolta i, com sempre, del setè art, el cinema.

DIVENDRES 1 DE JUNY	DISSABTE 2 DE JUNY	DIUMENGE 3 DE JUNY
19:00 Obertura de portes	19:00 Obertura de portes	18:00 Obertura de portes
19:30 Curts a competició I	19:30 Curts a competició II	19:00 Entrega de Premis
20:30 Pausa per refrigeri	20:30 Pausa per refrigeri	19:00 Visonat dels curts guanyadors
21:00 "Into the wild"	21:00 "Captain Fantastic"	19:30 "Hijos de la Tierra"
23:00 Tancament de portes	23:00 Tancament de portes	21:30 Cloenda del Festival

Ateneu de Cervelló
ENTRADA GRATUÏTA

www.cinemanaturacervello.com
@cinemanaturacervello
#FestivalCinemaCervello

Història del teatre de Cervelló

2a part, capítol 1

Per, Antoni Monforte

En començar l'any 1914 hi ha canvis a l'Ateneu de Cervelló. En primer lloc canvia la junta directiva i es crea una biblioteca que poden utilitzar tots els socis, ja sigui per anar a llegir els llibres com per beneficiar-se del servei de préstec i canvia el nom d'Ateneu Cervelloní pel d'Ateneu Benèfic Instructiu.

El primer acord de la nova junta és dotar el local de llum elèctrica, que no s'inaugurarà fins per la Festa Major (ja se'n va parlar en el Sauló núm. 5).

El dia de sant Josep de 1914 reapareix la companyia de Pere Calveras amb el drama de Santiago Rusiñol *El místic*. Aquesta companyia ja havia debutat a Cervelló el maig de 1912 amb una exitosa versió de *Terra Baixa*. El novembre del mateix any varen fer una extraordinària funció del Don Juan Tenorio de José Zorrilla amb un elegant i luxós vestuari. La presentació va ser magnífica amb cavallers, patges, màscares i esquelets i el desembre del mateix 1912 varen presentar el drama en tres actes de José Echegaray *El gran galeoto*. Aquesta companyia de Barcelona venia a suplir la manca del grup de l'Ateneu que es trobava sense director i sense els seus principals actors (podeu consultar el núm. 19 de Sauló).

Diumenge de Rams de 1914, concretament el dia 5 d'abril, els afi-

REPARTIMENT

1914

Carolina: Montserrat Romeu

Don Ramon: Àngel Bertran

Carles: Salvador Muntaner

Esteve: Francesc Julià

Don Joan: Francesc Seijo

Enric: Esteve Alemany

Pau: Jordi Ponsà

1908

Emília Matas

Josep Pañella

Àngel Bertran

Francesc Julià

Tomàs Sospedra

Joaquim Flo

Prudenci Capellades

cionats del quadre escènic sense el seu director es varen atrevir a representar el drama en tres actes i en vers de Josep Got i Anguera *La muralla de ferro*; aquesta obra ja l'havien representada el 1908.

Acabaren amb la comèdia en un acte i en vers de Joaquim Riera *El testament de l'oncle* amb els actors Montserrat Romeu, Francesc Julià, Àngel Bertran i Antoni Seijo.

És curiosa o divertida la nota que figura en el programa que diu: "és suplica la màxima puntualitat a fi de poder anar a sopar de jorn".

Es veu que això de la puntualitat era una disciplina que els cervellonencs de l'època no tenien gaire assumida, però el pas del temps no ha fet esmenar aquest defecte, ja que actualment algú arriba mitja hora tard de l'hora anunciada i a la porta encara pregunta: que ja han començat?

El primer conte

Per, Sara Genovart Jané

Si algú m'hagués dit que escriuria contes d'aventures que succeeixen a Cervelló, no m'ho hauria cregut. Us ho explico:

L'any passat em vaig posar en contacte amb l'Ajuntament per fer una proposta cultural. Vaig tenir la següent idea: escriure contes infantils perquè sortissin publicats a la revista del poble Cervelló informació. Després d'uns dies, em varen respondre que no era el lloc més adient per presentar contes per a infants. Poc temps després, em varen suggerir escriure un llibre infantil que parlés sobre els indrets més característics del poble. La sorpresa va ser enorme.

La meva aventura acabava de començar. Que podia escriure per donar a conèixer indrets de Cervelló? Com podia presentar-ho? Primer de tot vaig pensar en els personatges. Vaig crear a dues nenes i a dos nens que visquessin a prop uns dels altres. Durant les vacances d'estiu tindrien la missió de buscar un tresor. El fil conductor va esdevenir senzill, ja que als infants els agrada descobrir tresors. Després, vaig endreçar les idees damunt del teclat i em vaig adonar que tenia la base per desenvolupar la història. Ja podia començar a escriure! Vaig utilitzar un llenguatge emotiu i directe.

Vull compartir amb vosaltres un fragment de la primera pàgina del primer conte.

No estem acostumats a buscar tresors i ens bull la sang d'excitació. Ha arribat el moment. Agafem aire, traiem pit i a poc a poc entrem dins de la fàbrica de vidre. Si no som exploradors de veritat, ho semblen. Davant nostra, una nau de pedra vermella amb els vidres trencats ens dona la benvinguda. Empenyem la porta, rovellada i vella, i entrem. Se'm fa un nus a l'estómac. Avancem en silenci.

Sara Genovart firmant el seu llibre
Foto, E. Sarret

L'experiència d'escriure contes sobre el meu poble m'ha servit per conèixer més a fons la riquesa natural que ens envolta, per estimar més Cervelló i per tenir ganes de descobrir racons molt bonics del nostre poble.

Foto, E Sarrer

Si teniu ganes de saber més sobre les peripècies dels quatre intrèpids, acosteu-vos a la Biblioteca i demaneu un exemplar (fins a acabar existències).

The logo for 'tallers Miquel Sala' features a yellow circle containing a black silhouette of a deer with a long tail. Below this, the text 'tallers Miquel Sala' is written in a bold, sans-serif font, with 'tallers' in white and 'Miquel Sala' in yellow. The entire logo is set against a dark grey circular background.

Carrer Major 145 / 08758 Cervelló
Tel. 93 660 00 83
info@tallersmiquelsala.cat

Pompeu Fabra, el Mestre

Per, Rosa Monforte i Solà

Pompeu Fabra va néixer a la vila de Gràcia el 20 de febrer de 1868 i és per això que aquest any 2018, per acord del Govern de la Generalitat, és l'Any Fabra, amb motiu dels 150 anys del naixement de l'insigne gramàtic i dels 100 de la publicació d'una de les seves obres cabdals, la *Gramàtica catalana*, el 1908.

Pompeu Fabra, enginyer de formació, va obtenir el títol d'enginyer químic a l'Escola Industrial de Barcelona el 1890. Des del 1902 fou el titular de la càtedra de Química a l'Escola Industrial de Bilbao, ciutat on residí durant deu anys i on nasqueren les seves tres filles. Malgrat la seva formació de químic, de ben jove ja va demostrar una gran sensibilitat lingüística que ja no s'aturarà al llarg de la seva vida. Fou el promotor de la codificació de la llengua catalana, la va normativitzar i la feu apta per a tots els estils i funcions. Va endegar una gran campanya de reforma ortogràfica durant els anys 1890 i 1891, que va donar a conèixer a través de la revista *L'Avenç*. Aquesta campanya sobre les normes ortogràfiques culminà el 1913 amb la publicació de l'obra *Gramàtica catalana* el 1918. Fins i tot durant els anys viscuts a Bilbao continuà treballant en l'estudi de la llengua catalana des de la distància.

El 1906 va participar en el I Congrés Internacional de la Llengua

Catalana amb la comunicació *Qüestions d'ortografia catalana*.

El 1911 funda la Secció Filològica de l'Institut d'Estudis Catalans, que presidí des del 1917 i fins al 1948. També va presidir el mateix Institut d'Estudis Catalans entre el 1921 i el 1935.

Diccionari general de la llengua catalana. 1° edició 1932

El 1932 es publica el *Diccionari general de la llengua*, pensat com un esborrany d'un futur diccionari de l'Institut d'Estudis Catalans. Aquest mateix any, per raó de la seva trajectòria, entra a formar part de la càtedra de llengua catalana de la Universitat de Barcelona i l'any següent, el 1933, passa a ser el president del patronat de la nova

Universitat Autònoma de Barcelona, tot just creada.

Una altra de les passions de Fabra, a banda de la llengua, és l'esport; va ser soci del Centre Excursionista de Catalunya des del 1881, tennista professional i membre de la secció de tennis del Futbol Club Barcelona, va presidir la Federació Catalana de Tennis entre 1927 i 1935 i va ser el primer president de la Unió Catalana de Federacions Esportives, actualment Unió de Federacions Esportives de Catalunya (UFEC).

Després de la Guerra Civil es va haver d'exiliar a França on visqué en diferents ciutats fins que els darrers anys de la seva vida els passa a Prada de Conflent on mor el dia de Nadal del 1948 i és al cementiri d'aquesta localitat on es troba la seva tomba.

A l'exili continuà treballant en diferents obres, com per exemple, la nova gramàtica de la llengua catalana, que es publicà pòstumament el 1956.

Frases sobre Fabra

"Fabra ha estat el català més important del nostre temps perquè és l'únic ciutadà d'aquest país, en aquesta època, que, havent-se proposat d'obtenir una determinada finalitat pública i general, ho

aconsegui d'una manera explícita i indiscutible. [...] De l'inenarrable, fabulós naufragi [la guerra civil], només queda dempeus una obra i una figura: la figura i l'obra de Pompeu Fabra.”

Josep Pla, a la biografia de Pompeu Fabra, dins *Homenots* (1969)

“Ell era el més interessat a demostrar que una llengua nacional era alguna cosa més que un conjunt de dialectes i a posar tots els esforços a aconseguir la uniformitat de la llengua escrita.”

Mila Segarra, *Pompeu Fabra. L'enginy al servei de la llengua*, Barcelona, Empúries, 1998, p. 160.

“Fabra és un model i una figura no només del segle XX, sinó de tota la nostra història. Va ser capaç de fer una obra pensada, estructurada i realitzada de manera exemplar.”

Joan Solà, al diari *Pompeu Fabra*, elaborat a la UPF l'any 2007, durant el 75è aniversari del DGLC

Algunes frases de Fabra:

“Cal no abandonar mai ni la tasca ni l'esperança.”

Setmana d'Estudis Catalans a Perpinyà (1947)

“Trebal·leu i trebal·leu cada dia perquè el conreu d'una llengua no es pot abandonar mai.”

A Josep Maria Corredor, durant l'exili (1939-1945)

“L'escriptor que menysprea o ignora la tasca del gramàtic és un mal escriptor i un mal patriota.”

L'any 1907, durant els inicis del seu procés d'ordenació de la normativa.

Per saber-ne més:

- Web de l'Any Fabra (www.llen-gua.gencat.cat/ca/anypompeufabra/inici/)

Hi podeu trobar una biografia i una cronologia molt detallada, informació sobre la seva obra; l'agenda per estar al dia de totes les activitats relacionades amb l'Any Fabra; també hi trobareu el MapaFabra, una iniciativa per recollir els llocs que porten el nom del Mestre arreu del territori (a Cervelló és una assignatura pendent perquè cap espai públic porta el seu nom) i un ampli recull de recursos en tots els formats pensats per a tots els públics, entre d'altres coses.

- Compte de Twitter @AnyFabra

Des d'aquí podeu seguir tota l'ac-

tualitat, efemèrides, concursos, documents diversos, etc.

- Ruta Pompeu Fabra (www.ruta-pompeufabra.com/)

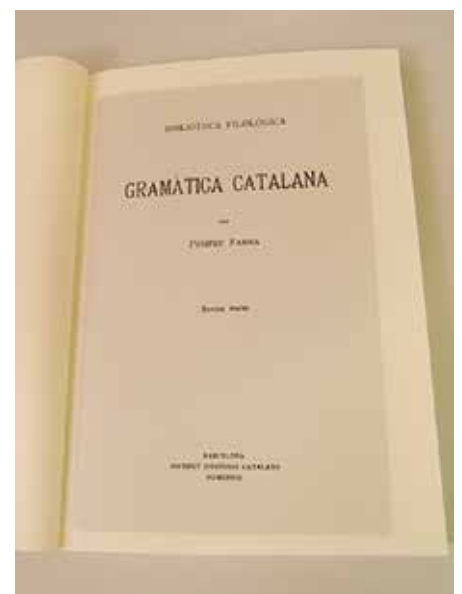
En aquest web trobareu informació de diferents rutes Fabra que podeu fer en grup o en format individual per Barcelona, Prada de Conflent o Bilbao.

- Portal Pompeu Fabra (www.upf.edu/web/portalmompeufabra)

Conté la major part de les obres de Pompeu Fabra consultables en format digital.

- *Pompeu Fabra. L'aventura de la llengua*. Ed. Rafael Dalmau. Barcelona, 2018. Llibre que combina còmic i text i que permet descobrir la biografia de Fabra i dels companys que el van envoltar. Text de Gemma Pauné Xuriguera i il·lustracions d'Oriol Garcia Quera.

- *Tant de gust... senyor Fabra* de M. C. Bernal i C. Rubió. PAM, 2018. Una aproximació al Mestre Fabra apta per a tots els públics.

Gramàtica catalana.
1ª edició 1908

El 20 de juliol, Diàleg Ad hoc, l'exposició de PEP FAJARDO

Per, Gemma Nogueroles

La pròxima exposició/diàleg de Segle nou, la protagonitza l'artista multidisciplinar Pep Fajardo, nascut a Barcelona, format a l'escola Massana; un escultor que coneix i utilitza moltes disciplines artístiques per posar les a disposició dels seus missatges carregats de poesia, ingravits i suggerents.

La seva obra, en els inicis, fa una clara referència a l'objecte trobat i al constructivisme formal, que ha donat pas a una pràctica més depurada cercant la poètica del significat i l'austeritat material.

Conec el Pep des de fa molts anys i m'he sentit sempre fascinada per la ingravidesa de les seves obres, poètiques i mòbils, fetes de materials molt diversos, metalls, cordes, esmalts, pintura...

El diàleg amb Pep Fajardo l'establirà la joiera Anna Toledo, una joiera artista, les seves peces són escultures vistes amb una altra òptica, i segur que el debat i les experiències dels dos artistes ens brindaran un vespre suggerent i enriquidor.

El historial d'en Pep Fajardo es impressionant: des de l'any 1989 ha exposat les seves obres en més de

40 exposicions individuals i 80 de col·lectives.

Ha participat en Fires internacionals com ARCO, *JustMad*, *Arte Santander*, i *Estampa* a Espanya; Hot Art a Suïssa; *ArteLisboa* a Portugal; *Kunst Rai* a Holanda; *St'Art*, *ArtPatis* i *ArtéNim* a França; *FIA* a Veneçuela i *Circa* a Puerto Rico.

Està present en col·leccions com: *DKV*, *Colección Norte*, *Fundació Vilacasas*, *AIP/FIL Fons Comitè Fira ArteLisboa*, *Fundació Maeght*, *BBVA*, *Museu Arxiu Tomàs Balvey* (Cardedeu, Barcelona) i *Fundación Jorge Castillo*, entre d'altres.

També ha realitzat projectes públics a Espanya, Itàlia i Corea del Sud.

Els crítics més prestigiosos han parlat de la seva obra. Aquí en tenni uns exemples.

“No es tracta d'un mer joc d'enginyer per més que sigui una cosa tan profunda i tan connatural a l'home com el joc. L'art ha d'aspirar a ésser un símbol. No pot ser el resultat d'un cert acte raonat de la voluntat. Ha de constituir una sorpresa i una descoberta pel mateix creador”

José Corredor-Matheos

“El Devocionario que Fajardo propone como vocabulario urdido con la complicidad de los diccionarios estables, reúne sus materiales y sus expectativas para que el receptor de sus esculturas acceda a todas las connotaciones que conllevan, porque son a la vez de plomo o de hierro o de madera o de estaño o de papel y tienen ambición de geometría, como todo el arte posterior al cubismo, pero también ahí están el aire, los puntos cardinales, el humo, la nube, el punto, el planeta”

Manuel Vázquez Montalbán

“El bricoleur no es el chapucero (aquel que aprovecha a trancas y barrancas lo que hay para mantenerse en las líneas de lo establecido); el bricoleur es aquel ser humano que adapta lo que hay a sus necesidades reales: convierte los explosivos en recipientes para beber o para cocinar las frías sopas que manan de los regueros. El bricoleur, de los espinos lacerantes de las carnes atrevidas o hambrientas, hace aeronaves de la esperanza; del mortífero arpón, el ayudante proverbial para el trasiego cotidiano.

Arnau Puig

*"Futur". 2016
Escultura de sostre
Ferro, fusta, fil, plom i vidre
215 x 30 x 50 cm*

Jo vull.

Vull fugir de les grandiloqüències, vull evitar la inaccessibilitat, vull que no calguin grans tractats que hagin de donar llum a les coses... la llum ha de venir ella sola il·luminant les nimietats quotidianes que són les que de debò ens ajuden a relativitzar els inferns i monstres que ens assetjan cada dia.

Sovint aquestes petites coses, quan les sotmetem a la nostra lupa particular, se'ns mostren grans i sòlides... A cops transcendentals, a cops fins i tot autobiogràfiques, fent el joc a aquella definició d'en Ciriot respecte al significat subconscient dels objectes que som capaços de fer amb les nostres pròpies mans, forat negre i declaració de principis on ens despullem de tot i tot-hom.

Per a mi la pràctica artística passa per la multidisciplinarietat, paraula llarga com ho és el concepte que tanca en si mateixa. Hem d'utilitzar tot el que podem tenir al nostre abast per a explicar allò que volem, enginyar-nos el nostre propi codi i transmetre les emocions que sentim, lluita aferrissada i que dóna sentit a la vida dels que hem escollit el camí de "fer coses", de donar altra dimensió a la massa evident realitat... Per tant parteixo de la necessitat de fugir dels inferns i de fer-nos els autohomenatges que sovint ens mereixem, i al mateix temps poder transmetre-ho.

Sempre he reivindicat la psiconàutica de l'objecte, la readaptació que cadascú podem fer d'allò que veiem i sentim, com si agaféssim un fil intentant desfer el cabdell traient la nostra particular conclusió.

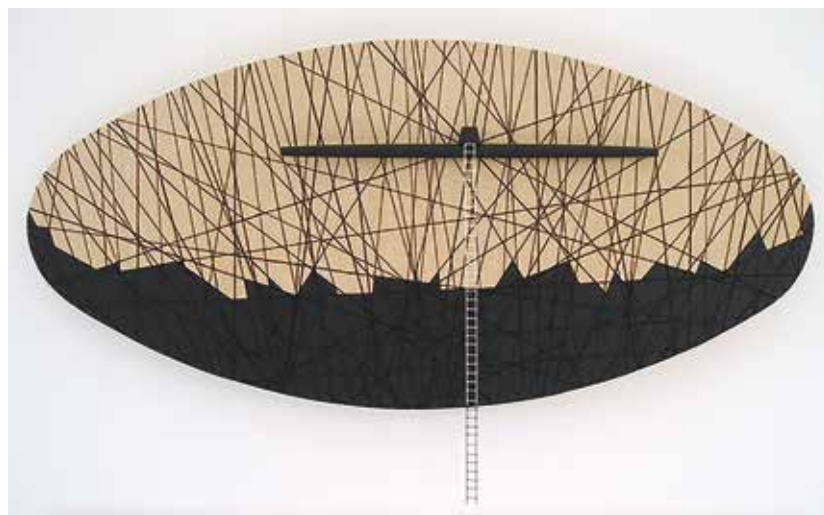
Pep Fajardo

*"Eyeku". 2017
Tela sobre bastidor, esmalt, paper,
boia i fil
35 x 27 x 5 cm*

*"Hacmoriana flor". 2016
Fusta, ferro, esmalt i acrílic
65 x 30 x 14 cm*

*"Nau de rescat. Skyline II". 2017
Fusta, ferro i esmalt
66 x 115 x 6 cm*

A Segle Nou ens esforcem per mantenir l'alt nivell i les propostes creatives per oferir un gran calendari d'exposicions als ciutadans de Cervelló.

LES CAMPANES DE L'ESGLÉSIA DE SANT ESTEVE DE CERVELLÓ

Per, M.Dolors Roig

Al campanar de l'església de sant Esteve de Cervelló hi ha quatre campanes, una gran, una de mitjana, i dues de petites, que provenen del campanar de l'església romànica de santa Maria.

Damià Pasqual

Les campanes gran i mitjana foren profanades durant la Revolució de 1936. Aquestes les despenjaren del campanar, les col·locaren una al costat de l'altra i acte seguit tiraren daltabaix la gran i a continuació la mitjana, on restaren fetes a trossets. En Joan Ponsà Pau (q.e.p.d.) en veure aquells casquets (trossos de campanes gran i mitjana) en

va recollir uns trossets i els guardà a casa, el qual darrerament en va fer donació al Grup de Recerca de Cervelló. Els altres casquets es varen portar a la terrassa de les gandingues de cal Mensa, (costat del Torrentfondo) i quan es passava per allà es veien des del carrer. Pel que respecte a les dues campanes petites, que restaren senceres, perquè no les van tocar, el veí del poble, Ramon Armengol, per tal d'evitar mals majors, va decidir, amb una altra persona del municipi, treure-les, i les van resguardar a casa del senyor Sans, (torre de després de cal Figuerola, davant de can Bassons), allà varen fer un clot al jardí on les van colgar, conjuntament amb els seus batalls.

Després de dos anys i mig d'acabada la Guerra Civil (1936-1939), es varen recollir els trossos de campanes, que estaven a les gandingues de cal Mensa, i les dues campanes petites que es van enclotar a casa del senyor Sans, amb la finalitat de tornar-les a refer en una fundició de metall, que es creu que estava al Bruc, però es va haver d'afegir material, perquè no n'hi havia prou per poder refer-les totes. La forma de fer-ho era fent un motlle i un contramotlle. Quan van estar acabades i transportades a Cervelló es va decidir que es beneirien

per la Festa Major de l'any 1942, i dies abans es va fer difusió de l'acte mitjançant una pintura aquarel·lada feta per Joan Lloret, que vivia a la torre del Llorer, avui C/ Major, 31-37. Aquest senyor era gerent de la casa Mensa i dissenyador i pintor dels gots d'aquesta empresa. La pintura va estar uns dies exposada a l'aparador de la tenda de betes i fils d'Hermenegildo Campderrós Mestre i uns altres dies al de la tenda de robes de cal Marotes.

El 3 d'agost de 1942, festivitat de sant Esteve de Cervelló, es va procedir a la benedicció de les quatre campanes, que s'havien restituit. Àngel Ejarque Navarro, constructor d'obres de Cervelló, va fer una bastida amb taulons a la plaça de l'església especial per aquest acte, que tenia quatre compartiments, dos a baix i dos a dalt, on hi va ubicar les quatre campanes. Per cadascuna el veí del poble, Hermenegildo Campderrós Mestre, va fer donació d'uns cordons gruixuts en diferents tonalitats. Les campanes estaven col·locades de la següent manera: a baix i a l'esquerra la campana mitjana, amb un cordó de color blanc, a la dreta la campana gran amb un cordó de color vermell, a dalt i a l'esquerra una campana de les petites amb un cordó de color blau, i l'altra cam-

El Tino

pana petita amb un cordó de color verd. Al costat dret de la bastida estaven exposats els contrapesos de les campanes fets de ciment armat, col·locats dins d'uns motlles de fusta. Aquests motlles els va fer el fuster Jeroni Carbonell Serra. Després de la benedicció de les campanes tots els assistents entraren en comitiva a l'església i se celebrà una missa solemne de Festa Major. L'homilia fou a càrrec de mossèn Jaume Armengol, fill del poble, que va explicar la planificació del toc de les campanes, nomenant diferents maneres de tocar. A partir d'aleshores cada dia es tocava Àngelus a les 7 del matí, a les 12 del migdia i a les 20 hores. També es tocava a tres quarts de vuit del matí per avisar que hi havia missa a les 8 hores. A la vigília d'una festa de precepte es feia un repic de campanes a les 14 hores. Quan hi havia un difunt al poble, s'avisava tres vegades, després de cada Àngelus.

La musicalitat de les campanes pel toc de difunts era de la següent manera:

Es tocaven la gran i la mitjana alternativament fent set o vuit batal·lades. Es ventava la campana gran, això és donant voltes a sí mateixa i es parava uns segons deixant-la de cara amunt. A continuació es ventava la campana mitjana igual

que l'altra i es deixava també de cara amunt. Després es tornaven a ventar primer la gran i després la mitjana alternativament fins que quedessin en repòs. A continuació es feia un minut de silenci. Quan feien tres tocs era senyal de què el difunt era un home i quan en feien dos, era una dona. Si era una criatura tenien uns tocs especials per nen i per nena.

Saber tocar les campanes era un art que passava de pares a fills. Abans de la guerra del 1936-1939 el campaner de Cervelló era Pau Pascual Vendrell, que li deien el Pau Begues, i el substituïa la seva filla Josefina Pascual Flo. A partir de l'any 1942 el campaner fou Jaume Vendrell, que en la seva absència ho feien les seves filles Teresina o Lola. El Tino Armengol fou un altre campaner que el substituïen les seves filles Rosa o Francesca. L'Àngel Sánchez ajudava al Tino quan hi havia un gran repic de campanes. En Santeugini fou un altre campaner i Damià Pascual Constans, segurament, fou el darrer campaner.

Amb el temps l'ofici de campaner s'ha anat perdent com a conseqüència de l'electrificació de les campanes, i avui dia la majoria sonen gràcies a uns electroimants controlats per un rellotge, que fan colpejar les campanes a un ritme i a unes hores determinades. Aquest sistema electrònic es va instal·lar a l'església de sant Esteve de Cervelló realitzat per la casa Carod, que s'activa des de la sagristia. Aquest nou sistema es realitzà en temps de mossèn Francesc Queralt.

Actualment les campanes petites toquen els quarts i la gran les hores. Cada campana té un batall i un martell. La campana gran es va fer

malbé a causa d'un llamp, i es va haver de refer a la foneria Barberí d'Olot l'any 1990. Aquesta campana porta el nom de Maria de Cervelló i duu gravada la inscripció Maria. La benedicció i col·locació se celebrà el dia 23 de setembre de 1990, i foren padrins el matrimoni Jaume Martí i Cristina Soler de cal Pau Poch. Joan Joan Farreras fou la persona que va fer el transport de la campana a Olot per reparar-la i la va tornar arranjada.

Si l'ofici de campaner avui dia s'ha perdut, es pot dir que darrerament existeix un ressorgiment de voler tornar a tocar les campanes manualment. Una mostra la trobem a la basílica de santa Maria del Pi de Barcelona, on un grup de joves campaners estan recuperant la manera manual de tocar les campanes, amb els tocs que es feien un cop enrere.

*Recordatori de la Col·locació
i Benedicció de la Campana Major i
de les hores de l'església
de Sant Esteve de Cervelló*

*Varen actuar de padrins el matrimoni:
Jaume Martí i Cristina Soler,*

Cervelló, 23 de setembre del 1990

Fonts orals: Queralt Armengol, mossèn Francesc i Sala Sadurní, Josep.

Fotografies: Arxiu Ajuntament de Cervelló.

ROCK AL COR, EL MUSICAL DE... TEATRE LA CALAIXERA

21 i 22 de juliol al teatre de l'Ateneu de Cervelló

Anna Maria Sánchez i Adrià Pasqual

Tan va deixar la seva petjada en nosaltres el musical estrenat per la companyia Dagoll Dagom al Teatre Victòria de Barcelona el 2011 "COP DE ROCK", dirigit per Joan Lluís Bozzo, que fa un parell d'anys va sorgir a iniciativa d'Albert Racaj i Adrià Pasqual, representar per part dels joves del grup de teatre La Calaixera, un musical emmarrallat en COP DE ROCK.

Un cop digerit l'anunci de la idea, el següent pas era presentar el projecte al nostre director Salvador Duran i tot seguit engrescar als joves, tot i sabent que ens esperava una feina de ben segur patidora. La idea era molt bona i va ser acceptada amb molta expectació per part de tots, però també tot un repte a assolir, ja que s'havia de posar en marxa "tota la maquinària" per poder desenvolupar les tres disciplines: cant, dansa i teatre.

La nostra il·lusió des d'un principi era fer un homenatge als grups més exponents del rock català, però sens dubte se'ns presentava una fita molt complicada de dur a terme a causa de les dificultats escèniques que ens vam trobar i que mica en mica anem superant.

Aquest musical pretén fer un gran repàs dels temes més representatius, més emocionants, més sentimentals, més romàntics i més moguts del moviment del rock català.

Amor, drama, tragèdia, tres elements indispensables que us faran gaudir d'aquest musical, tot regat amb una bona dosi d'humor, que hem estat treballant molt intensament al llarg de més d'un any.

Lax'n Busto, Els Pets, Gossos, Sopa de Cabra, Sau, Brams, Glaucs i molts més són els protagonistes que ens trobem en aquest gran musical mitjançant uns personatges molt singulars que ens fan ser participants de l'època daurada del rock català, a la vegada que inevitablement ens faran connectar directament amb les seves emocions i els seus pensaments.

El musical tindrà el cent per cent de música en directe, tant les veus dels joves actors i actrius com

la banda que acompanyarà tota l'obra.

Aquesta banda de rock està formada excepcionalment per aquest musical, amb els intèrprets: Pablo de los Santos a la guitarra elèctrica, Albert Racaj a la guitarra acústica, Víctor Gil al baix elèctric, Joel Ruiz a la bateria i Adrià Pasqual a la direcció i als teclats.

En tota la història de La Calaixera, no ens havíem plantejat mai la idea de fer un musical amb veus i música en directe, un musical pur, on es posés a prova les capacitats musicals i teatrals dels actors i de tot l'equip tècnic, repte que desitgem superar amb bona nota i que esperem no us deixarà indiferents.

Per tot això us convidem a venir a veure aquest musical tant espectacular que us farà sentir l'essència del rock català més viu que mai, els dies 21 i 22 de juliol al teatre de l'Ateneu de Cervelló.

Record de Dolors Canals

Per, Antoni Monforte

La Lola ens ha deixat. El primer record que en tinc és repartint la correspondència estant embarassada de la Margarida. El seu marit, en Joaquim Carbonell, conegut per tothom com a Quimet, era el carter del poble i delicat de salut hi havia dies que no es veia amb cor de repartir les cartes. Un cop la Lola va quedar vídua i amb quatre fills va continuar la feina de repartir la correspondència, feina que també comportava du al domicili el diari La Vanguardia a tots els subscriptors. Aquests diaris els portava dins d'una grossa cartera que li penjava de l'esquena en bandolera.

La Lola va esdevenir al poble una figura molt popular i això es deu a la "petita" botiga que regentava. He posat petita entre cometes perquè de fet era petita, però gran en contingut. Allà hi havia de tot: era llibreria, papereria, hi havia material escolar i d'escriptori, plàstics, ceràmica, vidre, plastilina, perfumeria amb una gran varietat de productes, pintures, vernissos i dissolvents i moltes coses més. Ah, i també feien fotocòpies. Quan s'acostava Nadal es podien trobar també figures per al pessebre i boles de colors i garlandes per decorar la llar. Tenien servei d'enquadernació de fascicles i podien imprimir targetes de visita. Últimament podies anar a fer la butlleta de la loteria 6/49 i fou el primer establiment del poble que va tenir loteria catalana. Els tebeos eren el seu plat fort, els tenia tots: *Tiovivo*, *Pulgarcito*, *Capitán Trueno*, *Jabato*, *Roberto Alcázar*, *Hazañas Bélicas*, etc. I naturalment el *TBO*, per la qual cosa

era coneguda amb el sobrenom de la Lola dels tebeos. Semblava impossible que en tan poc espai s'hi poguessin ubicar tantes coses, coses que ella, la Lola, sabia perfectament on eren. En antics programes de la Festa Major surt l'anunci de Bazar Dolores Canals i gairebé puc assegurar que les botigues de tot a 100 i els basars xinesos de caire més industrial són models copiats de Ca la Lola. Anar a Ca la Lola era entrar en una nova dimensió, com si entressis en un conte de les mil i una nits.

Quan va fer liquidació dels objectes de la llar, la meua mare va comprar una grossa safata, que avui encara diem la safata de Ca la Lola i amb què servim la carn d'olla en l'àpat de Nadal.

La Lola era una persona molt comunicativa, donava conversa a tothom del tema que fos i tenia una virtut: mai deia el nom de la persona que li duia una notícia o li confiava algun secret; sempre era una clienta que li deia això, o una senyora que li havia dit allò i, és clar, tenint botiga s'ha d'estar bé amb tothom.

Quan la Margot es va casar la botiga va tenir un nou protagonista, era el Trasto, un gos petit, blanc i juganer que va servir perquè la Lola no es trobés tan sola.

Els dissabtes al matí es convertí la petita botiga en un lloc de tertúlia, allí es parlava de les coses del poble, de política, de religió i sexe, i es fullejava i comentava la premsa del cor, fent un acurat repàs a tota la realitat europea.

Quan la botiga va tancar i trobaves la Lola pel carrer sempre et comentava que el que trobava més a faltar era el contacte amb la gent, contacte que a

causa de la seva malaltia va anar disminuint fins que es va acabar del tot.

Fa anys en Francesc Pasqual va escriure uns poemes de llocs emblemàtics del Cervelló antic que va titular *Cançons de la vall de Cervelló* i una d'aquestes cançons estava dedicada a Ca la Lola.

Ca la Lola (cànon)

**Botigueta petiteteta
De llibrets i llibretetes,
Pinturetes i revistetes**

**També pinzellets,
Regalets i arracadetes
I un munt de cosetes!**

**El temps es fa xic
I l'emboliquen
Com un regal
Amb un llaç bonic.**

**Ca la Lola botigueta
Tota petiteteta.**

25 ANYS DE FOC A CERVELLÓ

Diablers de Cervelló, Encaputxats Diabòlics

Per, Maria Ferrer, Adrià Pasqual i Albert Racaj

Foto, Sheila Racaj

I ja fa 25 anys que els diablers de Cervelló, els Encaputxats Diabòlics, portem la tradició del foc al nostre municipi. Sembla mentida que de cop acabem de celebrar un quart de segle cremant els carrers del poble per cada festa major. I és que vint-i-cinc anys no es fan cada dia, i menys envoltats de foc i d'espurnes.

Tot plegat va començar des de l'Esplai el Raconet l'any 1993, on el grup de monitors i monitores, que formaven part d'aquesta entitat van tenir la gran idea de muntar la colla de diablers de Cervelló, apro-

fitant la celebració de l'aniversari de l'Esplai i coincidint amb Sant Jordi.

Van presentar la nova entitat, amb els seus padrins de foc: la colla de diablers l'agrupa de Molins de Rei. Aquell dia es va celebrar el primer correfoc de Cervelló, i just en aquell moment ja es veia que no en seria pas l'últim.

Un any més tard, ens va caure a les mans una proposta que no ens l'esperàvem pas. L'encàrrec de fer un correfoc fora dels límits de Catalunya, a Estiche de Cinca (Huesca), i així va ser, ens hi vam llençar de cap, i resulta que amb els anys es va anar consolidant, esdevenint una tradició anual en aquell poble.

No podem oblidar pas la nostra petjada a les festes culturals i tradicionals del nostre poble. Durant molts anys vam participar a l'antiga comissió de festes, creant així una xarxa d'actes relacionats amb el foc que no podien faltar de cap de les maneres dins de l'imaginari de la nostra festa major. Els espectacles de foc que organitzàvem cada festa majora a l'antic camp de futbol, els castells de focs, el correfoc simbòlic de Sant Joan, algun concert per a joves i sobretot els correfocs. Actualment s'ha reduït bastant la nostra feina dins de les

festes patrimonials del nostre poble, però precisament no és perquè no vulguem, sinó que... Bé això ja són figures d'un altre paner.

L'última incorporació a la nostra colla ha sigut la creació dels diablers petits, però no per això els hem de menysprear, són igual o més punyents que els diablers grans.

I ha arribat l'hora de parlar seriosament,

i treure el tema que més espera la gent.

Són els versots dels diablers de Cervelló,

sens dubte el millor acte de la festa major!

Els versots dels diablers és un acte tradicional extès a tot Catalunya, justament per això vam pensar que era l'únic que ens faltava per fer, així que ens hi vam llençar de cap i els vam inaugurar l'any 2016, amb una gran acceptació, tancant així el cercle diabòlic al nostre municipi.

Enguany tenim present participar al seguici de Corpus, com també al seguici de Festa Major a la vega da que consolidem el correfoc de Santa Maria de Cervelló i obrim el seguici d'aquesta per la seva festa. També renovem els timbals dels

El Club de Rugby Cervelló

nostres timbalers diabòlics adquirint-ne de nous i de caire tradicional.

A poc a poc hem anat fent-nos grans i hem anat creant idees noves per innovar la nostra tradició, i fins i tot tenim algun projecte de futur, que per si no heu notat alguna absència als nostres actes, és restaurar el cérvol, ja que forma part del bestiar patrimonial de foc de Cervelló. Així contribuïm a que pugui participar a molts actes de foc i també als seguicis, com marca la tradició.

Són 25 anys d'anècdotes i vivències. Sí, som punyents moltes vegades, però és que som diables. Hem de ser el que som i defensar-ho fins al final. Som aquells que diuen les coses clares, sense embuts, tal qual les pensem. Som aquells que defensen el foc i la cultura del nostre país. Aquells que defensen les tradicions i valoren per damunt de tot, el sentiment de pertinença al poble. Som alegres. Som rebels. Som gent propera i per damunt de tot, som diables.

Foto, Sheila Racaj

Per, Elisabet Baldoví

Tot just fa poc més d'un any que la localitat de Cervelló compta amb una nova entitat esportiva: **El Club de Rugby Cervelló**.

Som una entitat sense ànim de lucre formada per un grup de persones que tenen un objectiu comú: la pràctica de l'esport i l'aprenentatge i transmissió dels valors que aquesta gran disciplina comporta.

Ja comptem amb un munt de nois i noies que formen part del Club; des dels més menuts que estan a l'Escola de Rugby (sub 8, sub 10 i sub 12) fins al jovent de la casa que forma part de la categoria sub16.

En aquests mesos, el Club de Rugby Cervelló ha participat en diversos esdeveniments esportius i lúdics. Va formar part de l'avituellament de la Cursa de la Pota Roja de Cervelló 2017; va participar a la recaptació de fons per a la Marató de TV3 2017; també va tenir presència en el dia Mundial de la Infància de 2017 i va ser l'organitzadora de la 4ª Trobada Femenina de Rugby durant el mes de gener de 2018.

Durant l'últim trimestre de 2017 i bona part dels dos primers trimestres de 2018, el Club ha visitat diverses escoles de Vallirana i Cervelló per tal d'introduir aquest esport a les escoles, realitzant diverses sessions d'Educació Física. La intenció és la de seguir visitant escoles i instituts per donar a conèixer i fomentar aquest esport entre la infància i el jovent.

El 21 d'abril de 2018, El Club de Rugby Cervelló, ha estat la seu de la 7ª Trobada d'Escoles de Rugby amb una alta participació de clubs i una gran afluència de gent d'arreu de Catalunya.

Finalment, durant el mes de juliol de 2018 (del 16 al 21) serà la seu d'un Campus de Tecnificació d'Estiu adreçat a infants i joves d'entre 6 i 20

anys. Comptarem amb seleccionadors nacionals i entrenadors de nivell internacional del *Leinster Rugby* (Irlanda). Tota una experiència que només tindrà lloc en el Baix Llobregat a la localitat de Cervelló.

El rugby és respecte; pels companys, pel contrari, per l'àrbitre i pel públic. També és companyonia, esperit de sacrifici, educació, orgull, diversió i per sobre de tots aquest valors, el rugby és inclusió: tots i totes hi som benvinguts.

Si vols formar part d'aquesta gran família, no ho dubtis més: vine a conèixer el **Club de Rugby Cervelló**.

Ens pots trobar al Camp Municipal de Cervelló els dimecres i divendres de 17,00h a 18,30h

T'hi esperem!!!

També ens pots trobar a :

Instagram-<https://www.instagram.com/clubderugbycervello/>

Facebook-[https://clubderugbycervello - club de rugby cervello](https://clubderugbycervello-clubde rugby cervello)

Pàgina web: www.clubderugbycervello.cat

Teléfonos de contacto

Eli 667 83 29 38 - *Julio* 670 09 72 65 - *Juanma* 663 09 57 05

Email: clubderugbycervello@gmail.com

Aula de música Cervelló

C/Major 102 Cervelló
677 030 003 / 931 791 578
aulademusicacervello@gmail.com

fem
música!

Antiga farmàcia Simon

Major, 48
tel.: 93 660 05 40
CERVELLÓ

Llic. M. Rosa Alvez

Autoservei
PARAFARMÀCIA
Joaquim Mensa, 12
CERVELLÓ

Fleca El Llonguet

Major, 64 08758 CERVELLÓ Tel. 93 516 78 48 flecaellonguet@yahoo.es

-Ens fem el nostre pa i pastisseria
-Elaborem i cultivem un ferment propi pel pa
-Pa fresc i de qualitat
-Baguette a l'estil francès

-Coques dolces i salades
-Panets per festes infantils, etc...
-Couem durant el dia
-No utilitzem aditius artificials

OBRIM DIUMENGES I FESTIUS

JOAQUIM PASCUAL ARMENGOL

Avda. Joaquim Mensa, 80
08758 CERVELLÓ
Tel. 630 536 707
quimpasqual@yahoo.com